

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Californië V
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 20 juli 2021
Ons kenmerk : Brf 21.060 PB
Onderwerp : Zienswijze ontwerp-weigeringsbesluit Californië V

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in op het ontwerp-weigeringsbesluit Californië V [Staatscourant nr. 29130, 10 juni 2021].

Uitgangspunten geothermie

Glastuinbouw Nederland heeft kennis genomen van uw ontwerpbesluit om niet in te stemmen met het aardwarmte winningsplan Californië V alsook de overwegingen die daarvoor de grondslag vormen. U benadrukt het belang van geothermie voor de energietransitie in Nederland en benoemt het beleid van uw ministerie om de ontwikkeling te bevorderen. U geeft verder aan dat opschaling en versnelde inzet van aardwarmte alleen mogelijk is indien de veiligheid gewaarborgd is. Deze uitgangspunten ondersteunen wij ten volle; geothermie is een cruciale warmtebron voor klimaatneutrale glastuinbouwsector, die versneling en doorontwikkeling behoeft en veilig en zonder onverantwoorde seismische risico's wordt toegepast.

Sectorbelang

Het belang van geothermie voor de energietransitie van de glastuinbouw is uitermate groot. In onze visie en ambitie kan de glastuinbouw in 2040 klimaatneutraal produceren. Daar zet de sector op in, in het kader van het Klimaatakkoord en de uitwerking in een *Convenant energietransitie glastuinbouw 2021-2030*. Aardwarmte heeft de potentie om te voorzien in ca. 50% van de warmtevraag (na besparing) van de glastuinbouwsector. Aardwarmte is daarmee een onmisbaar onderdeel in de energietransitie van de glastuinbouw.

Regionaal belang

Voor Limburg is in 2019 een inventarisatie uitgevoerd van de warmtevraag van de glastuinbouw en de mogelijk duurzame warmtebronnen voor de toekomst. Daaruit bleek dat de twee aardwarmteprojecten CLG en CWG, met een potentiële besparing van 19 miljoen m³ aardgasequivalenten, alléén al in nagenoeg 10 % van de warmtevraag van de Limburgse glastuinbouw (200 miljoen m³ aeq) konden voorzien. De interesse tot verkennen van bredere toepassingsmogelijkheden voor Limburgse glastuinbouw was groot. Het illustreert het

belang van de inzet van aardwarmte voor verduurzaming van de glastuinbouw en de substantiële bijdrage die de sector, regionaal én nationaal, met geothermie kan leveren aan het bereiken van klimaatdoelen. Dit belang wordt ook door de provincie en betrokken gemeenten onderschreven, waarbij tevens de potentie voor de gebouwde omgeving een belangrijke overweging is. Vlakbij in Duitsland en België worden toepassingsmogelijkheden van geothermie uit dezelfde bodemlagen verkend, wat de potentie onderstreept.

Ondernemers

Niet voor niets is de glastuinbouw voorloper op geothermie. Uiteindelijk zijn het onze leden glastuinbouwondernemers achter CLG en CWG die initiëren, innoveren, investeren en geothermie van idee naar werkelijkheid brengen. Sector, regio en rijk hebben er belang bij dát deze ondernemers geothermie in de praktijk brengen; in lijn met Rijksdoelstellingen en sectorafspraken over verduurzaming, binnen de voorwaarden die bij de start bepaald werden en oplossingsgericht in voortschrijdende problematiek. De warmtewinning is om bekende redenen gestaakt. CLG heeft de voorliggende aanvraag winningsvergunning gedaan. Gedurende de extreem lange beoordelingsperiode, zag CLG (met genoemde ondernemers) zich genoodzaakt tot een faillissementsaanvraag. Ondernemers/initiatiefnemers dragen de negatieve consequenties van handelen in het belang van verduurzaming. Dat was en is voor betrokken ondernemers méér dan pijnlijk. Glastuinbouw Nederland vraagt aandacht voor onbedoelde en ongewenste gevolgen voor de ondernemers in dit proces.

Gegevens ondergrond

Zonder hier in te gaan op alle details, lezen we in uw ontwerpbesluit, dat TNO, SodM en de Mijnraad in hun adviezen vaststellen dat er onvoldoende gegevens van de ondergrond beschikbaar zijn om het winningsplan en de daaraan gekoppelde risicofactoren te beoordelen c.q. beheersmaatregelen te definiëren. Het niet beschikken over voldoende gegevens van de ondergrond maakt de beoordeling onmogelijk óf en hoe veilige winning van aardwarmte gerealiseerd kan worden. Daarmee is het gebrek aan gegevens over de ondergrond het hoofdargument van de minister om instemming met het winningsplan te weigeren. Inmiddels is in opdracht van provincie Limburg een nadere analyse van beschikbare data uitgevoerd. Het rapport 'Geothermische Winning Limburg' (Fenix Consulting Delft BV, januari 2021), mede gebaseerd op een nieuwe seismische analyse van TNO, geeft extra duidelijkheid over de seismische activiteit en aanbevelingen om te komen tot betrouwbare risico analyse als fundament voor veilige en verantwoorde winning van aardwarmte. Als Glastuinbouw Nederland zijn we van mening dat éérst en met spoed nader onderzoek uitgevoerd zou moeten worden naar seismische risico's en omstandigheden waaronder c.q. maatregelen waarmee veilige winning van aardwarmte in Limburg mogelijk is. Wij bevelen daarbij aan CLG tijdelijk als onderzoekproject te benutten, en de reeds opgedane kennis te benutten voor verdere kennisontwikkeling. Dit is tevens te zien als investering in de kennisontwikkeling rond geothermie in hard gesteente elders in Nederland. Mogelijk kan dit in samenwerking met België en Duitsland worden opgepakt. Uw ministerie zou een dergelijk onderzoek kunnen bevorderen en laten opzetten en uitvoeren via EBN en TNO. Sectorale en regionale partijen zouden daar, gezien hún belang, wellicht aan kunnen en willen deelnemen. Het belang en de potentie van geothermie voor de energietransitie van glastuinbouw in het algemeen en Limburg in het bijzonder vraagt om een zorgvuldig besluit dat op data is gefundeerd, niet op het gebrek daaraan, en op basis van heldere normering van acceptabele risico's.

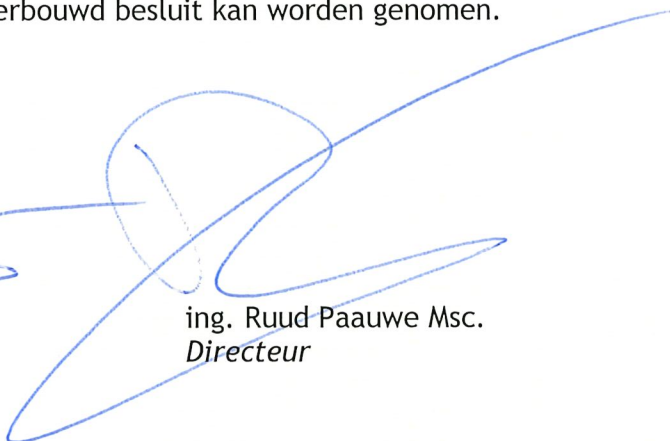
Conclusie

Gezien potentie en belang van aardwarmte en de recente nieuwe inzichten, is het ongewenst nu een negatief besluit over het winningsplan te nemen. Glastuinbouw Nederland verzoekt u om in afwijking van gepubliceerd ontwerpbesluit het winningsplan CLG aan te houden en de beslissing uit te stellen tot op grond van nadere informatie uit verder onderzoek een gefundeerd en onderbouwd besluit kan worden genomen.

Hoogachtend,

mr. Adri Bom-Lemstra
Voorzitter

ing. Ruud Paauwe Msc.
Directeur

Contactpersoon: ir. P.W. Broekharst, 06-10950041, pbroekharst@glastuinbouwnederland.nl